

FOKKER VAN HET JAAR

Jurjen en Grietje van der Velde
werden tijdens de Nationale
Tuigpaardendag gehuldigd als
Fokker van het Jaar.

FOKKERIJ

Jurjen en Grietje van der Velde

“Ons fokdoel is een sportpaard fokken.”

Het zat er eigenlijk al een poosje aan te komen en niemand, behalve het echtpaar Van der Velde, zal dan ook echt verrast zijn geweest toen Jurjen en Grietje van der Velde op de Nationale Tuigpaardendag werden verkozen tot Fokkers van het Jaar. Zoals al vele jaren het geval, is een groot aantal van hun fokproducten ook dit jaar weer zeer succesvol. In het bijzonder paradepaard Gesiena die vier keer tot nationaal kampioen werd gehuldigd.

TEKST: DINI BROUWER • BEELD: JACOB MELISSEN

“**D**at hebben we nu dan in elk geval maar gehad”, zegt Jurjen die ook wel wist dat dit hem een keer zou overkomen, zoals hij het zelf noemt. Hij houdt er namelijk niet zo van om in de schijnwerpers staan. “Het moment dat onze kinderen en kleinkinderen binnenkwamen in die Landauer met vier paarden ervoor en wij daar stonden tussen al die zelfgefokte tuigpaarden, dat moment zal ik nooit vergeten. Dat was zo overweldigend. De kampioen fokken

vind ik heel eerlijk gezegd zeker niet minder mooi. De beste van al die besten te hebben gefokt, dat moment geeft je als fokker zo’n groots en intens gevoel van voldoening. Die finale met Gesiena op de Nationale Tuigpaardendag, die was zo spannend. Als het dan lukt, is dat zo’n bekroning.” Veel lof van het echtpaar is er ook voor de ontvangst van hun hele familie op de KWPN-loge na de huldiging en ook voor ploeg Veenstra die in het geheim alles had geregeld. Harm Jan Veenstra brengt altijd de paarden van Stal van der Velde uit en had ervoor gezorgd dat er twaalf door Van der Velde gefokte paarden in de baan verschenen. Grietje: “Harm Jan en zijn team hebben er heel veel werk van gemaakt, niets was hen teveel. Geweldig!” “Valt mee”, bagatelliseert Harm Jan, die ook aangeschoven is, zijn actie. “Er hoefden maar twee extra paarden mee, de rest moest er toch zijn.” Het feestje werd met de gehele crew ’s avonds direct gevierd. Of deze titel nog weer meer naamsbekendheid oplevert, weet Jurjen niet: “Natuurlijk is het reclame voor onze fokstal, maar er is de laatste jaren altijd al vraag naar onze paarden. Merries verkopen we meestal niet en Gesiena al helemaal niet. Wel roept de koeieninseminator nu elke keer al van verre: ‘Ha, daar heb je de Fokker van het Jaar’. Had hij ergens gelezen. Fokker van het Jaar ben je voor het leven. Ik hoop dat die man dat nog lang tegen mij blijft zeggen.” Het feit dat zoveel fokproducten hem konden omringen bij de huldiging, is voor Jurjen eigenlijk een must bij deze eretitel. “Dat geeft inhoud aan deze titel.” De prijzenkast, waar elk jaar kampioenslinten bijkomen, is eigenlijk overvol te noemen, maar de vele lagen erelinten zijn dusdanig creatief gedrapeerd dat alle titels zichtbaar blijven.

Vossen aan de basis

Sinds 1988 is Jurjen van der Velde actief als tuigpaardfokker. Hij was melkveehouder, maar zijn bedrijf in het Groningse Zevenhuizen, waar Jurjen overigens nog bijna elke dag is te vinden, wordt nu gerund door zijn zoon. Met echtgenote Grietje woont Jurjen nu het Friese Siegerswoude waar sinds half november drie veulens bij huis lopen. “De andere paarden lopen ergens anders”, vertelt Jurjen. Als hij vanuit het keukenraam de veulens met de staart erop door de wei ziet walsen, kan voor Jurjen de dag niet meer stuk. “Een ervan kreeg een tweede premie, maar ik had thuis een ander beeld gezien. Dat beeld laat ze nu

Jurjen van der Velde:
“De mensport
vergroot de
toekomst-
kansen voor
onze fokkerij.”

De Atlet-dochter Gesiena sleepte viermaal het nationaal kampioenschap binnen, daarnaast werd ze dit jaar eervol vierde in de Finale der Nationale en schreef ze het fokmerriekampioenschap Noord op haar naam.

ook weer zien. Daarom mag ze blijven.” “We fokken niet met minder dan een stermerrie”, voegt Grietje eraan toe. In 1988 koopt Jurjen via een handelaar de Ureterp-dochters Ferentina en Folinde. Vooral de kleur is belangrijk: Jurjen wil vossen met veel wit. Hij koopt daarna de rijkelijk van wit voorziene vosmerrie Lareda (v.Fabricius) en de Noran-dochter Evelien er nog bij. Twee daarna nog aangekochte merries blijven niet lang, maar Ferentina, Folinde, Lareda en Evelien hebben elk een eigen succesvolle foklijn gegene-reerd op Stal van der Velde en met deze vier fokstammen fokt Jurjen nog steeds. Vos is nog steeds veruit zijn favoriete kleur, maar Jurjen kan ermee leven dat zijn meervoudig kampioen Gesiena bruin is. Inmiddels staan er 177 veulens geregistreerd, merendeels uit deze vier foklijnen. Het betreft 83 merrieveulens en 94 hengst-veulens. Ruim 40 behalen er een predicaat, vijf merries zijn er preferent, één is er prestatie en twee voeren het sportpredicaat. Met 85 punten is Gesiena ook al mooi op weg naar het sportpredicaat, waar 100 winstpunten voor nodig zijn. Een groot aantal fokproducten brengt het daarnaast

bij diverse rijders tot concourspaard, maar ook de mensport behoort tot het afzetgebied van Van der Velde. Met vier paarden was de Fokker van het Jaar dit jaar uitgenodigd voor de tuigpaardendag. Dat waren Gesiena, het hengstveulen Lexington en de merrieveulens Lareda en Lisiena, een volle zus van Gesiena. Een volle zus is ook de driejarige eveneens uitgenodigde Isiena die van Harm Jan Veenstra was. Zij stond zesde in haar groep, maar ze is inmiddels verkocht aan Stal Scherphof.

Geluk

De stammoeders komen niet allemaal uit heel bekende foklijnen, maar dat is bij de aankoop ook van ondergeschikt belang. Correctheid en kleur is de uitgangspositie. Maar debuterend fokker Van der Velde heeft al snel in de gaten waar hij veredeling en beweging kan halen. “Ik ging de fokkerij natuurlijk heel goed volgen. Die Ureterps van mij hadden een wat klassieke opdruk. Ik had gewoon geluk dat Fabricius er toen was, die kon in mijn visie snelle voortuitgang brengen, zowel qua exterieur als qua beweging.” Van der Velde maakt veelvuldig gebruik van Fabricius. In 1998 worden

er zes merries ster verklaard op CK Friesland en met drie driejarige Fabricius-dochters mag hij naar de UTV. Zijn eerste fokproduct is overigens de in 1991 geboren Januwarys, een zoon van Zakerno en Ferentina. Die verkoopt hij aan Jan Schep en de hengst haalt de tweede bezichtiging. Nu, bijna drie decennia en ook wel zo'n 30 verschillende hengsten later, aan Jurjen de vraag of het nog mooier en beter kan dan Gesiena. "Ik kijk nog weleens naar oude foto's. De paarden van toen kunnen niet in de schaduw staan van de paarden die we nu fokken. Alleen al als je naar het front kijkt. Daarin komen de paarden nu heel mooi terug, vroeger staken ze de neus weg. Ook qua beweging hebben we geweldig veel vooruitgang geboekt. Met Fabricius kon ik destijds snel voortuitgang boeken. Elke generatie, zowel bij de merries als bij de hengsten, werd daarna edeler en scherper van beweging. Maar om Gesiena te overtreffen! Je wilt altijd beter fokken, maar het zou al mooi zijn om elk jaar een Gesiena te fokken. Daar komt ook een beetje geluk aan te pas, in de fokkerij pakt het niet altijd uit zoals je het bedenkt."

Wedstrijdkarakter

Jurjen haalt ook nog even het belang van wedstrijdmentaliteit aan. "Ik spande destijds zo drie van die Ureterps naast elkaar in en ging er mee de weg op. Dat zie ik met drie Gesiena's nog

Het merrieveulen Lareda stond nationaal als vierde opgesteld. Op de stamboekkeuring in Warga was zij veulenkampioen en op CK Noord stond de Eebert-dochter tweede.

Jurjen van der Velde:
"Onze kinderen vinden tuigpaarden prachtig, maar zij gaan ze vooralsnog niet fokken."

niet gebeuren, het karakter is nu veel gecompliceerder, het is een echt wedstrijdskarakter." Om inteelt te lijf te gaan, gebruikt Jurjen regelmatig ander bloed waaronder Saddlebred- en Hackneybloed. Het meeste succes brengt hem de Hackneyhengst Morocco Field Marshall. Hij is de vader van Etiena (uit Retina keur preferent van Manno) die inmiddels sportmerrie en ereklassepaard is. Onlangs op CH Groningen realiseerde ze haar eerste overwinning in de ereklasse. Even eerder schrijft ze het reservekampioenschap ereklasse regio Noord op haar naam. "Goed gedaan toch, van een merrie die slechts 60 punten in de IBOP behaalde", merkt rijder Harm Jan op. "Dat was letterlijk een dieptepunt, zo laag had ik nog nooit gescoord. De hoogtepunten zijn gelukkig in de meerderheid bij Etiena. In 2014 haalde ze ook al de Finale der Nationale." Het is nog niet gelukt een veulen bij haar te fokken, daar gaat volgend seizoen weer aan gewerkt worden. "Eerst weten wat ze kunnen en dan de fokkerij in", stelt Van der Velde.

Zelf kijken

De Van der Velde's bepalen hun hengstenkeuze niet met de index op tafel. "Het concoursveld is mijn index. Zelf de paarden zien presteren, de hengsten volgen, de nakomelingen van elke hengst volgen, dat levert mij de informatie op

FOKKER VAN HET JAAR

FOKKERIJ

Zeolinde (v.Atleet) was het eerste paard dat Harm Jan Veenstra succesvol uitbracht voor Van der Velde. De Reflex M-dochter stamt net als haar volle broer Wapenaar uit de Fabricius-dochter Linde.

die ik belangrijk vind. Zo groot is de hengstenstapel niet, dat is te doen. Ik ga ook niet altijd af op cijfers die hengsten scoren in het verrichtingsonderzoek. Ook daar kijk ik altijd zelf en dan heb ik soms zomaar een ander waardeoordeel. Ik heb in het verleden wel hengsten

gekozen die het inteeltpercentage verkleinden, maar eerlijk gezegd maak ik me niet zo druk om een bepaald percentage inteelt. De tuigpaardfokkerij is er groot mee geworden. De hengst moet presteren, ter wille van bloedspreiding ga ik geen concessies doen. Komend jaar denk ik

Grenadier (v.Atleet) was dit jaar in handen van Harm Jan Veenstra niet te kloppen in regio Noord. De vos is verkocht naar een jonge Oostenrijkse menster.

Icellie (v.Bocellie) te gaan gebruiken bij een aantal merries. Die verlaagt ook het inteeltpercentage. Ik denk daarbij aan Gesiena. Met nog een paar winstpunten is ze sportmerrie, dan gaat ze de fokkerij in. Ik heb dit jaar ook tweemaal de schimmelhengst Idol (v.Manno) gebruikt, die brengt ook ander bloed. Toen ik hem op de tuigpaardendag weer zag, was ik helemaal enthousiast over mijn keuze. Wat ging hij daar best! Ik vind schimmels ook heel mooi.”

Lopen doet verkopen

“Het is heel belangrijk dat er fokkers als Van der Velde zijn”, zegt Harm Jan Veenstra die al enige tijd de paarden voor deze stal uitbrengt. “Zij investeren in de sport, anders zagen we zulke merries nooit op de baan. Zij geven hun fokproducten allemaal vanaf veulen een kans. Jurjen: “Wij willen een sportpaard fokken, daar beleven wij de hele zomer veel plezier aan en wij hebben een heel leuk clubje. Lopen doet verkopen. Wat de veulenkeuring betreft wil ik nog wel iets kwijt: ik vind het niet kunnen dat er zoveel veulens niet kwamen opdagen op de nationale keuring.”

De merrie Zeolinde was het eerste paard dat Harm Jan uitbracht voor Van der Velde. Harm Jan: “Ze had toen een IBOP van 73 op haar naam staan en was dus niet keurwaardig. Maar ik heb haar naar het sportpredicaat gereden. Ze heeft nu 114 winstpunten.” Dit jaar bracht Harm Jan Gesiena, Etiena en Grenadier uit. “Gesiena is natuurlijk een topmerrie. Een superfijn paard, maar de tijd van die Ureterps is voorbij, dat zei Jurjen al. Ze is wel een ritsel. Ze is kampioen fokmerries geworden, al kreeg ze het zeker niet cadeau. Ik vind dat Gesiena zich altijd extra moet bewijzen. Etiena is ook een merrie waar je altijd op kunt rekenen. Met Grenadier heb ik alles gewonnen dit jaar.” De vos is inmiddels voor de mensport verkocht aan een zeventienjarige Oostenrijkse menster. Jurjen: “Grenadier deed het heel goed en ik had hem nog best willen houden. De koper diende zich nu aan; hobby mag best wat kosten, maar de schoorsteen moet wel blijven roken. En Harm Jan zei: ‘Je hebt volgend jaar wel weer een andere’. Ik heb al eerder leuke zaken kunnen doen in de mensport. De mensport vergroot de toekomstkansen voor de fokkerij. Daar kun je voor een goed afgericht paard nog een mooie prijs beuren, tuigpaardrijders hier geven dat niet.” Harm Jan is het daar helemaal mee eens.

“Je moet of je veulen verkopen, of investeren in africhting, wil je de hoofdprijs krijgen. En die veulenprijs is dan doorsnee toch wel iets anders dan de prijzen op een veuleneveiling.” Ook de volle broers Gradilex en competitiewinnaar Fiflex vonden eerder al een bestemming in de mensport. Harm Jan: “De mensport vraagt goede, koele en karaktervolle, goed afgerichte paarden, dan pas beurt je de hoofdprijs. De kopers van Grenadier zijn hier enkele malen geweest en voordat de koop doorging, zijn ze hier alleen met het paard de weg op geweest.” Jurjen: “Het is jammer dat de menresultaten niet meetellen voor graadverhoging van de moeder, die koppeling moet worden gemaakt vind ik.” Zorg is er bij beiden over de continuering van fokkerij en sport. Van der Velde: “Onze kinderen vinden tuigpaarden prachtig, maar zij gaan ze voorsnel niet fokken.” ●

DE VIER STAMMOEDERS EN HUN BELANGRIJKSTE NAZATEN

Folinde ster (v.Ureterp)

- **Kolinde** ster pref (v.Fabricius uit Folinde)
- **Solinde** ster (v.Fabricius uit Kolinde)
- **Wanno** (v.Manno uit Solinde) 58 winstpunten
- **Linde** ster pref prest (v.Fabricius uit Folinde)
- **Wapenaar** (v.Reflex M uit Linde) 216 winstpunten (in de show)
- **Grenadier** tweede bezichtiging (v.Atleet uit Linde) 57 winstpunten (in de show)
- **Pronkheer** (v.Fabricius uit Linde) 94 winstpunten
- **Tasman** (v.Marvel uit Linde) 268 winstpunten (in de show)
- **Zeolinde** keur (v.Reflex M uit Linde) 114 winstpunten
- **Elegant** (v.Unieko uit Linde) 54 winstpunten

Evelien keur (v.Noran)

- **Isiena** stb (v.Zakerno uit Evelien)
- **Nachtridder** (v.Fabricius uit Isiena) 56 winstpunten
- **Risiena** ster (v.Manno uit Isiena)
- **Osiena** ster (v.Fabricius uit Isiena) 15 winstpunten
- **Wrisiena** ster (v.Fabricius uit Risiena)
- **Gesiena** keur (v.Atleet uit Wrisiena) 85 winstpunten
- **Isiena** ster (v.Atleet uit Wrisiena)
- **Jyranka** keur (v.Proloog uit Evelien)
- **Nifranka** ster pref (v.Fabricius x Jyranka)
- **Tyronno** tweede bezichtiging (v.Manno uit Nifranka) 37 winstpunten

Ferentina keur (v.Ureterp)

- **Leantina** ster pref (v.Fabricius uit Ferentina)
- **Retina** keur pref (v.Manno uit Leantina)
- **Etiena** keur sport (v.Morocco Field Marshall uit Retina) 107 winstpunten
- **Hetina** keur (v.Cresendo HBC uit Retina)

Lareda keur pref (v.Fabricius)

- **Sareda** keur (v.Manno uit Lareda) 57 winstpunten
- **Tareda** keur (v.Manno uit Lareda)
- **Gareda** ster (v.Larix uit Tareda)
- **Fiflex** aangewezen (v.Artiflex uit Sareda) 20 winstpunten